

BILDNINGSS- ALLIANSEN

Till Riksdagens kulturutskott

Ärende: Bildningsalliansens utlåtande om Statsrådets redogörelse om behoven av att reformera integrationsfrämjandet SRR6/2021

Allmänna kommentarer om redogörelsen

Bildningsalliansen anser att redogörelsen om behoven av att reformera integrationsfrämjandet är befogad och att den är i enlighet med Riksdagens revisionsutskotts betänkande ((ReUB 6/2018 rd). I redogörelsen lyfter man fram en starkare roll för det fria bildningsarbetet inom integrationsutbildningen. Redogörelsen införlivar de åtgärder som redan görs inom ramen för reformerna kring bl.a. kontinuerligt lärande, kommunernas sysselsättningsförsök och det nationella kompetenscentret, vilket bidrar till en fungerande helhet av strukturer, integrationsfrämjande åtgärder, utbildning, sysselsättning och förmåner. Bildningsalliansen anser det viktigt och befogat att redogörelsen åtgärder kopplas till pågående reformer. För att de åtgärder som föreslås ska kunna förverkligas behövs ett tätt och fungerande samarbete mellan de myndigheter som ansvarar för integrationsfrämjande arbete.

Den svenskspråkiga fria bildningen har en central roll inom integrationen på svenska, då årligen ca 2 500 studerande deltar i olika former av utbildningar och kurser som riktar sig till vuxna nyanlända och migranter. Bildningsalliansen anser med hänvisning till hur integrationen förverkligas på svenska inom fritt bildningsarbete (främst genom frivilliga studier) och till att rätten att lära sig ett språk är en grundrättighet, att integrationsutbildningen och utbildningar med fokus på språkinläring och samhällsfärdigheter överlag kunde förverkligas som utbildningar inom utbildningssystemet och inte ses som en arbetskraftspolitisk åtgärd.

I redogörelsen nämns att **integrationsfrämjande tjänster utvecklas och en smidig integrationsväg på båda nationalspråken säkerställs och att målet är att antalet invandrare som integreras på svenska ökar**. Det här anser Bildningsalliansen var en bra målsättning då det i tvåspråkiga kommuner behövs migranter som kan våra nationalspråk och i många branscher råder det brist på svenskkunnig personal. Även i många svenskspråkiga regioner finns det arbetskraftsbrist.

Bildningsalliansen välkomnar möjligheten till en tvåspråkig integration. Enligt redogörelsen skulle integrationen och sysselsättningen i tvåspråkiga områden och i uppgifter där det behövs färdigheter i både finska och svenska, främjas av en möjlighet att i integrationsplanen inbegripa studier som stärker såväl finskan som svenskan. Inom den fria bildningens invandrarundervisning finns idag många som studerar svenska för att öka sina möjligheter till sysselsättning.

I redogörelsen nämns att den tvåspråkiga integrationen ska genomföras flexibelt och på grundval av individuella lösningar dock utan att försvaga möjligheterna till integration på svenska. Det är viktigt att man vid den initiala kartläggningen tar i beaktande individens önskemål, hens tidigare

BILDNINGSS- ALLIANSEN

erfarenheter samt identifierar hens färdigheter och kunnanden.Handledning och vägledningen till rätta utbildnings- och karriärval är centralt för en lyckad och snabb etablering.

Bildningsalliansen gläder sig över att man i redogörelsen nämner att kompetensen, sakkunskapen och informationen om svensk integration i det nationella kompetenscentret som lyder under arbets- och näringsministeriet ska utvecklas. **Bildningsalliansen anser ändå att det finns ett behov av ett nationellt kompetenscenter för integration på svenska som har ett nationellt ansvar att koordinera och ansvara för integrationen på svenska.** Det här kunde göras i tätt samarbete och parallellt med det nationella kompetenscentret.

I redogörelsen nämner man att kunskapsbasen för integrationsfrämjandet ska förstärkas med hjälp av utredningar som kompetenscentret för integration av invandrare producerar och genom sammanställning av forskningsresultat till experternas förfogande. Bildningsalliansen anser att man också måste beakta den integration som sker på svenska vid olika utredningar och ha ett tillräckligt stort sampel av målgruppen som berörs av den. Idag kan man sällan säga något specifikt om den svenska integrationen då samplet är för litet. **Migrationsinstitutet - Centret för Svenskfinland kunde ha som uppgift att koordinera forskning specifikt om den svenska integrationen.** För den uppgiften behövs statlig finansiering, något som inte finns i dagens läge.

I redogörelsen nämns att det servicecenter för kontinuerligt lärande och sysselsättning som ska inrättas under regeringsperioden kommer att anvisas regionala uppgifter och under beredningen klarnar också eventuella uppgifter med anknytning till invandrantjänsterna. Bildningsalliansen anser att man även inom servicecentret för kontinuerligt lärande bör ha tillräcklig kunskap om integrationen på svenska på en regional nivå i det fall att det blir en del av de tjänster man erbjuder nyanlända och migranter.

Bildningsalliansens ställningstagande i följande centrala åtgärder som nämns i redogörelsen:

Integrationsprogram, tid och utbildning för målgruppen

- Integrationsplanen ska enligt redogörelsen i regel utarbetas för en tid som är kortare än två år. Integrationsplanen ska också avslutas innan den maximala tiden har löpt ut om invandraren har förutsättningar för att gå vidare till arbetslivet eller tjänster inom det allmänna tjänstesystemet. I så fall kan de sysselsättningsfrämjande tjänsterna vid behov fortsätta inom ramen för sysselsättningsplanen. **Bildningsalliansen anser att en integrationstid på kortare än två år är utmanande om man vill att den studerande ska nå språknivå B1.1. Det här gäller speciellt för dem som har svaga studiefärdigheter och/eller svaga läs- och skrivfärdigheter. Eftersom det finns möjligheter att förlänga integrationstiden måste det finnas klara instruktioner för både AN-myndigheter och kommunala integrationstjänster om när så kan ske.**

- Frivilliga studier kan med stöd av arbetslöshetsförmånen godkännas i sysselsättningsplanen. Bildningsalliansen anser det här vara en bra åtgärd och ska gälla språkstudier både på hel- och deltid.

BILDNINGSS- ALLIANSEN

- Avgiftsfriheten för läs- och skrivfärdighetsutbildningen och utbildningen i grundläggande färdigheter vid läroanstalter inom det fria bildningsarbetet ändras inte om integrationsplanens giltighetstid förkortas. **Bildningsalliansen anser att det är viktigt att de utbildningar som erbjuds nyanlända och migranter är avgiftsfria. För att den fria bildningen ska kunna erbjuda avgiftsfria utbildningar måste den finansieras till 100 % med statliga medel för alla, oberoende av om den är nämnd i integrationsplanen eller inte.**

- Genom ändringar i integrationslagen anges de situationer där det är ändamålsenligt att förlänga programmet eller att besluta om ett tillfälligt uppehåll i programmet. I regel ska varaktigheten kunna förlängas med högst två år. **Bildningsalliansen anser att det behövs klara instruktioner för när och varför ett program kan förlängas.** Valet av förlängning av integrationstid måste ske objektivt och jämlikt, oberoende av vem som gör beslutet.

- I redogörelsen nämns att **utbudet av svenskspråkig integrationsutbildning ska ökas så att invandrarna får faktiska möjligheter att välja en integration på svenska.** Bildningsalliansen anser att det finns behov för detta, men vill också påpeka att en stor del av integrationsutbildningen görs inom den fria bildningen och att den upphandlade arbetskraftspolitiska utbildningen har visat sig vara svår att förverkliga på svenska, då läroinrättningarna ofta är små och upphandlingen kräver personalresurser och upphandlingskompetens. Fria bildningens integrationsutbildningar på svenska är öppna för såväl studerande med integrationsplan och för andra intresserade, vilket är nödvändigt då antalet studerande annars skulle vara för lågt för att utbildningarna skulle vara ekonomiskt möjliga och pedagogiskt försvarbara. Enbart upphandlade utbildningar för studerande med integrationsplan skulle innebära att största delen av de som idag studerar svenska inom fria bildningen inte skulle ha tillgång till utbildningarna. Genom att kombinera dessa grupper inom den fria bildningen kan kursutbudet hållas på skälig nivå med bibehållen kostnadseffektivitet. Den svenska utbildningen i sin helhet gagnas inte av att utbildningen splittras mellan den fria bildningen och utbildningsbolag som skulle sköta den arbetskraftspolitiska utbildningen separat.

- Bildningsalliansen stöder tanken om att utveckla webbutbildningar för att öka tillgängligheten till utbildningar och att svara mot högutbildades behov av en snabb väg, men vill påpeka att webbutbildningar bäst passar dem som redan har en hög utbildningsnivå och studievana. Vid webbutbildningar är det också viktigt att beakta aspekten av delaktighet och inkludering i lokalsamhället.

- Bildningsalliansen understöder tanken om att tillgången på utbildning ska förbättras för personer som är i behov av integrationsutbildning men inte längre har en integrationsplan som är i kraft. **Inom den fria bildningen finns redan idag personer som går utbildningar som frivilliga studier. Dessa borde ha möjlighet att gå dem avgiftsfritt, vilket betyder att det måste allokeras statlig finansiering till 100 % även för denna målgrupp.**

- Bildningsalliansen understöder att finansieringen av sådan utbildning som har godkänts för integrationsplaner, avskiljs till en egen helhet i finansieringssystemet för det fria bildningsarbetet. I samband med reformen ska finansieringssystemet för medborgarinstituten, folkhögskolorna,

BILDNINGSS- ALLIANSEN

sommaruniversiteten och studiecentralerna utökas med nya undervisningstimmar och studerandeveckor för detta ändamål.

- Bildningsalliansen anser att det är viktigt att man utreder möjligheterna att utsträcka undervisningen inom det avgiftsfria fria bildningsarbetet till personer utan integrationsplan som behöver läs- och skrivfärdighetsutbildning och som har behov av att stärka sina basfärdigheter.

- Bildningsalliansen understöder förslaget till att metoderna och bedömningskriterierna vid identifiering av kompetens ska göras enhetliga över hela landet genom att man skapar verktyg som ställs till läroanstaltens förfogande, ger lärare kompletterande utbildning och sprider goda tillvägagångssätt. **Det svenska utvecklingsarbetet bör göras parallellt med det finska.**

- Bildningsalliansen välkomnar en bedömningen av utgångsnivån och slutbedömningen med en nationell genomförandemodell som utarbetas på både finska och svenska. Bildningsalliansen anser också att en utvärdering av utbildningarna behövs och olika mätinstrument för effektmätningen är välkommet. **Bildningsalliansen vill påpeka att det även här behövs ett tillräckligt stort sampel av den svenska integrationen för att kunna göra några slutsatser om dess effekt och verkan.**

Partnerskapsprogrammet och tredje sektorn

- Bildningsalliansen understöder tanken om att utveckla partnerskapsprogrammet för integration samt att en regional stödstruktur för partnerskapsprogrammet ska upprättas för att utveckla det riksomfattande, regionala och lokala samarbetet. **I det här arbetet bör de svenska aktörerna inom den tredje sektorn beaktas, eftersom de redan nu har en central roll inom integrationen på svenska och handhar bl.a. vägledning, rådgivning och information.** Därför välkomnar Bildningsalliansen också idén om att organisationernas delaktighet i utvecklandet av tjänstepaket som myndigheterna ansvarar för, till exempel väglednings- och rådgivningsställen med låg tröskel, ska ökas.

- Bildningsalliansen anser att resurseringen för den tredje sektorns tjänster inom integrationen måste utvecklas. **Tjänster som erbjuds kontinuerligt kan inte finansieras via projektfinansiering, vilket är kutymen just nu.** Finansiering via upphandling kan också vara utmanande för organisationer som varken har personresurser eller upphandlingskompetens.

Bildningsalliansen vill ännu lyfta fram betydelsen av den ömsesidiga integrationen och dess betydelse. Vi behöver aktivt jobba för att skapa modeller för hur vi kan ta med nyanlända i lokala beslutsprocesser, i utvecklandet av arbetskultur och utbildning. Bildningsalliansen förespråkar ett antiförtryckande perspektiv på våra processer inom arbetslivet, utbildningen och lokalsamhället.

Helsingfors 5.10.2021

Moa Thors

Henrika Nordin

Ordförande

Verksamhetsledare

www.bildningsalliansen.fi

Bildningsalliansen r.f. • Georgsgatan 18 • 00120 HELSINGFORS